

Nowe książki

W listopadzie 2011 roku ukazał się 12 tom serii *Studia Turcologica Cracoviensia* poświęcony zagadnieniu XIX- i XX-wiecznych rękopisów karaimek z Łucka. Książka autorstwa Michała Németha pod tytułem *Unknown Karaim Letters in Hebrew Script (19th–20th Centuries). A Critical Edition* przedstawia edycję krytyczną 16 rękopisów, w większości listów prywatnych i okólników. Oprócz transkrypcji teksów z obszernym komentarzem oraz tłumaczenia (również z aparatem krytycznym), praca zawiera gramatykę języka manuskryptów, opis słownictwa zawartego w edytowanych materiałach, wyczerpujące omówienie zaobserwowanych w zabytkach językowych słowiańskich wpływów struktural-

nych oraz analizę paleograficzną tzw. półkursywy karaimek wraz ze szczegółowym omówieniem zastosowanej przez autorów rękopisów ortografii. Tom został uzupełniony o obszerny słownik, facsimile oraz indeksy.

Autor w swej pracy położył szczególny nacisk na opis języka potocznego Karaimów z Łucka. Rękopisy obejmują okres od lat czterdziestych i pięćdziesiątych XIX w. (dokładna data najstarszego tekstu jest nieznana) do roku 1923.

Rękopisy przechowywane są w prywatnych zbiorach Anny Sulimowicz w Warszawie.

Praca została w kwietniu br. przedłożona Radzie Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego jako praca doktorska. ■

W grudniu 2011 roku ukazała się w Poznaniu książka pod tytułem *Zwięzła gramatyka języka zachodniokaraimek z ćwiczeniami* autorstwa Michała Németha. Książka ta jest przeznaczona przede wszystkim dla studentów kierunków filologicznych i łączy elementy akademickiej gramatyki i podręcznika do nauki języka karaimek. Celem autora było wyrobienie u czytelnika biernej znajomości dwóch dialektów karaimek: północno- i południowozachodniego. Praca ta ma również na celu ułatwienie przyswojenia wiedzy gramatycznej oraz przygotowanie zainteresowanych do samodzielnej lektury tekstów karaimek przy pomocy dostępnych słowników.

Zwięzła gramatyka zawiera opis fonetyki, fonologii oraz morfologii języka zachodniokaraimek. Z korpusu pracy wyłączone zostało omówienie składni oraz słowotwórstwa, ponieważ w minionym stuleciu powstały obszerne prace na ten temat i wciąż nie tracą one na aktualności.

Każdy z rozdziałów zawiera zestaw ćwiczeń. Gramatyka została uzupełniona o wybór tekstów karaimek, rozwiązania ćwiczeń oraz dwa słowniczki: karaimek-polski i polsko-karaimek. Słowniczki te zawierają wyłącznie słownictwo zawarte w pracy, nie należy ich traktować jako odrębnych słowników opisowych. ■

Również w tym roku ukazała się praca Andrzeja Rykały zatytułowana *Mniejszości religijne w Polsce. Geneza, struktury przestrzenne, tło etniczne* wydana przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. W cytowanej w książce recenzji wydawniczej prof. dr. hab. Marka Kotera czytamy: „(...) jest to pierwsze na gruncie geografii polskiej książkowe opracowanie (...) wszechstronnie prezentujące złożoną problematykę geografii religii w naszym kraju, w szerszym zresztą, uniwersalnym kontekście. Cechuje je ponadto ujęcie problemowe, dalekie od zwykłego opisu faktów. (...) podejście umiejscawiające geografii religii

między historią religii a geografii polityczną decyduje o szczególnej wartości i oryginalności tej pracy.”

Opracowanie to powstało z zamiarem ukazania wspólnot, które zachowały tożsamość religijną stanowiącą element ich tożsamości grupowej. Autor książki dużo uwagi poświęcił tematyce karaimek, ukazując ją w szerokim kontekście zróżnicowania religijnego w Polsce. Opisał siedliska Karaimów na terenach dawnej Rzeczypospolitej, migracje w kolejnych epokach oraz liczebność skupisk karaimek. ■

